

# Pater Chevalier en wij, vandaag

## 1. ZIJN LEVEN

### 1.1. Opgegroeid in een sociaal lage klasse.

Geboren te Richelieu, een kleine kunstmatige stad, in 1824; 3<sup>o</sup> kind, nakomer, in een zeer arm gezin. Die waren er veel in die tijd.

Juul's vader kon lezen en schrijven, maar eerder beperkt als mens; traditionele, niet -pratikerende kristen. **Was niet blij dat de kleine Juul er nog gekomen is.** Juul was door hem niet gewenst!

**De moeder was het 13<sup>o</sup> kind** in een gezin, opgevoed door een tante, eenvoudig maar sterk geloof; is **nooit naar school geweest.** Kon dus lezen noch schrijven.

Ik sta toch nog even stil bij het feit dat **zijn vader hem eigenlijk niet wenste.**

Wij weten vandaag wat het betekent te leven zonder gewenst te zijn!!

Dat maakt het voor de moeder dubbel moeilijk. Ze heeft het ook soms lastig.

Op een bepaalde dag, het is marktdag, neemt ze de baby mee naar de markt, maar gaat eerst de basiliek binnen die daar vlak bij staat.

Als je binnen de basiliek binnenkomt, zie je op de eerste pilaar links, een Mariabeeld staan met het Kind Jezus op de arm.

De arme mama is ten einde raad en legt haar kleine Juul neer vóór het beeld van Maria, en ze voegt er aan toe:

**“Hier, moeder Maria, ik vertrouw mijn kind aan U toe, zorg Jij ervoor, ik kan het niet meer!”**

*Ze laat haar kind achter in de basiliek en gaat naar de markt inkopen doen.*

*Het valt niet licht te raden dat zij zich daarna onmiddellijk naar de basiliek terug haastte om haar kleine jongen terug te halen. Maar het zegt wel iets over de sfeer in het gezin.*

*En de latere Stichter heeft dit voorval meermaals verteld.*

*Dat hij aan Moeder Maria ooit afgestaan is door zijn eigen mama, heeft bij hem een diepe invloed uitgeoefend.*

**Juul zal altijd het hart van een arme bewaren,**

nederigheid en onthechting heeft hij van kleins af aan meegekregen.

Als gevolg ook van het groot leeftijdsverschil met zijn broer en zus,

maar ook als gevolg van het feit dat hij vanaf 12 jaar is moeten gaan werken

om het gezin te helpen overleven, zijn **zijn kinderjaren affectief eerder eenzaam en arm** te noemen, zodat hij het heel zijn leven moeilijk zal hebben intiemere gevoelens te uiten.

De enige plaats waar hij zich kon uitleven was .....: **de parochie:**

iedere dag mocht hij de mis dienen en honderd-en-één dienstjes bewijzen aan de pastoor.

Als kind reeds ging hij graag armen, bejaarden en zieken opzoeken

en zien of hij niets voor hen kon doen.

**12 jaar:** het kind treedt toe tot de wereld van de volwassenen. Eerste communie en ... einde school.

Op **12-jarige leeftijd zien we bij de kleine Jules iets gelijkaardig gebeuren als bij de 12-jarige**

**Jezus.** Wanneer deze zich tussen de schriftgeleerden in de Tempel van Jeruzalem beweegt,

zet hij alleszins een belangrijke stap naar autonomie.

Zo zien we ook Jules Chevalier op 12-jarige leeftijd zijn kindertijd verlaten wanneer hij kiest voor het beroep van **schoenmaker**.

Naar zijn ouders had hij zijn **diep verlangen geuit naar het Klein Seminarie** te mogen gaan. Maar omdat zijn ouders de studies daarvan niet konden betalen had zijn moeder hem overgehaald om een stiel te leren.

Toen ze zijn gebroken gemoed zag zei ze hem:

**“als God wilt dat jij priester wordt, zal Hij er wel ooit de mogelijkheid voor geven.”**

In zijn Vertrouwelijke Aantekeningen schrijft Chevalier veel later:

*“ Nadat ik eens flink had uitgehuild, zei ik resoluut tegen moeder:*

*‘Hé wel ’t is goed! Ik zal elk baantje aannemen omdat het nu eenmaal moet.*

*Maar als ik eenmaal genoeg geld heb verdiend,*

*zal ik bij de poort van elk klooster gaan aankloppen en ik zal ze op mijn blote knieën smeken me op te nemen om er te kunnen studeren. En zo zal ik mijn doel dan bereiken!” (12 jaar!!)*

De jaren gaan voorbij, Juul groeit op.

**Leeftijdsgenoten spotten met hem : "pastoorke".**

Hij trekt er zich niets van aan, staat heel vroeg op om met de pastoor wat Latijn te studeren en naar de dagelijkse H.Mis te gaan. Tussen de schoenen ligt een Latijnse spraakkunst open!

Hij is dus leerjongen bij een schoenmaker geworden maar blijft op zijn eentje verder studeren.

## **1.2. Op het Klein Seminarie**

Als Juul 17 jaar is, wordt zijn vader boswachter in Vatan –

**verhuis met een stootkar!, 100 km verder!** Al hun bezittingen konden op een kleine stootkar!!

maar heuglijk nieuws: vaders nieuwe werkgever is bereid de **seminariestudies te betalen** van Juul.

Grote vreugde!

Juul begint de middelbare studies op een leeftijd dat de anderen hem beëindigen.

**Het eerste jaar is St. Gaultier is zeer zwaar:**

een internaatsreglement, studeren, spotternijen van zijn zoveel jongere klasmakers (hij 17j, zij 12j), die nog verder in de studies staan dan hij, eenzaam en ver van zijn familie....

Bovendien was hij niet oorspronkelijk van de Berry, maar van Richelieu, waardoor hij beschouwd werd als een buitenstaander.

Deze aanpassingsproblemen doen hem serieus twifelen aan zijn roeping.

Hij bekent dat hij klaar was zijn gedacht om priester te worden, op te geven.

Gelukkig was er een wijze directeur die hem de nodige aanmoedigingen gaf waardoor hij kon volhouden. En hij zet door!

Jules had de neiging fysisch te reageren wanneer zijn jonge medeleerlingen hem provoceeden, maar hij besepte dat hij zich moest inhouden, want dat hij anders niet geschikt was om priester te worden.

*Een voorbeeld van zulke provocaties:*

*Iedere dag baden ze een rozenhoedje in de kapel.*

*De jongen die achter Jules zat vond er plezier in om zijn rozenhoedje regelmatig tegen het zitvlak van Jules te laten bengelen.*

Op een bepaald moment heeft Jules er genoeg van, draait zich om en geeft de kwajongen een ferme klap in het gezicht!

Die jongen heeft dat waarschijnlijk daarna niet meer gedaan.

Maar Jules wilde er alles aan doen om dergelijke onbeheerste reacties te beteugelen!

Deze zelfdiscipline kan een verklaring zijn voor de karakteristieke **stugheid en ernst van de eerstvolgende jaren**.

Tijdens zijn laatste jaar op het Klein Seminarie beseft Jules dat hij **te zeer gehecht is aan één van zijn medeleerlingen**.

Dat zou een hinder kunnen zijn voor zijn geestelijk leven en hij maakt aan deze vriendschapsrelatie een einde. Van een sterke en besliste wil gesproken ...!

Wanneer de middelbare studies beëindigd zijn, nieuwe spot:

*"waarom nu een simpele priester worden? je kunt beter nu carrière maken in de maatschappij!"*

Zijn broer en zus hopen dat hij hen zal gedenken eens hij priester zal geworden zijn.

Juul's antwoord is duidelijk: "Als ge daar op rekt zul je diep ontgoocheld zijn!

**Ik word priester om te werken in dienst van God, niet om mijn familie te verrijken!"** (UAF!)

### 1.3. Op weg naar het priesterschap - zijn roeping krijgt gestalte

In 1846 treedt Juul in in het **Grootseminarie van Bourges**.

Het studiepeil is hier zeer hoog, evenals het reglement! Dat was ook nodig.

Frankrijk dat 50 jaar oorlog en vervolgingen achter de rug heeft,

zit zonder (goedgevormde) priesters en is in sterke mate ontkerkend.

De leiding berust bij de Priesters van de H. Sulpice; hun 'spiritualiteitschool' heeft enorme invloed gehad!: God is mens geworden, God is dicht bij de mensen!

**Juul is een studax, een blokker.**

Maar ook onder de indruk van de grote godsdienstige onverschilligheid van zijn tijd.

**"Hoe over God spreken tot mensen die God niet nodig hebben! God?....**

*Er zijn andere dingen om zich mee bezig te houden!!!"*

**In hem rijpt stilaan de idee een nieuwe congregatie te stichten;**

zoals dat veel gebeurde in het Frankrijk en Europa van zijn tijd.

Hij gaat erover spreken met de president van het seminarie.

Deze maant hem aan *"kalm aan, jongen! zet dat maar uit je hoofd!"*

Het bisdom Bourges heeft een schrijnend tekort aan priesters

zodat men waardevolle krachten niet graag ziet 'versnipperen'.

**"Denk bijvoorbeeld eerst eens aan Issoudun!"**

*Daar heb je het! Issoudun!*

De meest ontkerkelijkt stad van het bisdom, antikerkelijk zelfs.

Priesters vreesden boven alles, benoemd te worden voor Issoudun.

Juul gehoorzaamt en spreekt niet meer over een nieuwe congregatie.

Maar de woorden: *"eerst .... Issoudun!"* bewaart hij in zijn hart.

Juul is een ernstige jonge man, onderhoudt tot in de kleinste puntjes het seminarierglement, heeft aandacht voor anderen, maar blijft wat gereserveerd en gesloten in de omgang.

**Zijn medeseminaristen waarderen en bewonderen hem, maar vinden hem toch wat te streng.**

Met enkelen onder hen - de ijverigsten! - sticht hij een soort gebedsgroep

**"les chevaliers du Sacré-Coeur"**, 'Ridders van het H. Hart' een zinspeling op zijn eigen naam.

Zij spreken onder elkaar hoe zij een goed priester kunnen worden,

een middel kunnen vinden tegen de godsdienstige onverschilligheid, zoals bv in Issoudun ....

**Zijn voorkomen als geboren leider** toont de gegroeide autonomie.

Hij neemt initiatieven en gaandeweg zien we hem deze idee omzetten in werkelijkheid.

De ervaring van zijn eigen leiderschap zal hem enkele jaren later ongetwijfeld helpen

wanneer hij twee religieuze gemeenschappen zal stichten.

Op het Groot Seminarie is er nog een andere etappe bijgekomen.

Bij het lezen van een nummer van de *'Annalen van de Propaganda van het Geloof'*

ontwaakte in zijn hart het **verlangen naar de missies,**

**om ook naar de heidenen het Licht van het Evangelie uit te dragen.**

Hij spreekt er verschillende keren over met zijn directeur en overste, de E.H. Ruel.

Maar deze duwt deze idee in het begin gewoon weg;

doch later zegt hij zich tegen een eventueel vertrek van Jules te verzetten

omdat het bisdom ook zelf priesters broodnodig heeft.

Maar Chevalier blijft met grote aandacht die onweerstaanbare roep in zichzelf volgen

om ooit eens enkele vurige confraters te kunnen bijeenbrengen

om overal de godsvrucht tot het H. Hart te verspreiden.

**Een doorbraakmoment!**

De dogmaprofessor, die bezig is met het traktaat over de Menswording van Christus, maakt een **uitweiding over het Heilig Hart.** Hij doet dat met veel vurigheid.

Bij Jules Chevalier gaat een nieuwe wereld open!

Hij wordt zich, met een grote klaarheid, bewust:

*"Christus is niet alleen dicht bij de mensen, Hij houdt ook van hen!*

*Hij is niet alleen het Mens geworden Woord, Hij is de Mens geworden liefde,*

*de liefde is mens geworden! En deze Mens geworden liefde vraagt van ons .... wederliefde!"*

**Een schokervaring!**

Datgene wat hij zo hartstochtelijk en met een zekere verbetenheid had gezocht,

mag hij nu, plots, ontdekken!

Het is de tijd van zijn **subdiaconaatwijding** waaraan een 8-daagse retraite voorafgaat.

Een diepe, grondige verandering grijpt plaats aan hem.

De medeseminaristen ontmoeten na de retraite een glimlachende Juul, opgeruimd, aangenaam, plezant .... Ze denken aan een euforie van het moment, 't zal wel niet lang duren.

Maar het bleef wel duren! Juul was voorgoed veranderd, en dat van binnenuit.

*"Wij hebben de liefde leren kennen die God voor ons heeft" zegt St. Jan, "en wij geloven in haar".*

**Juul heeft Gods liefde ontdekt niet alleen met zijn verstand, maar hij heeft ze ook ahw 'gevoeld', 'gesmaakt', 'ervaren', binnen gelaten in zijn hart; ze heeft hem aangestoken, ontvlamd ....**

**Voor Jules Chevalier is die retraite bepalend geweest voor de rest van zijn leven.**

Wij noemen dat tegenwoordig: een **scharniermoment!**

Hier heeft hij het MSC-charisma ontvangen!

Hij heeft Jezus' liefde heel persoonlijk ervaren; de Liefde is in zijn leven gekomen!

Goede koppels weten dat: alleen liefde is in staat een mens te veranderen.

Jules, die in zijn kind- en jeugd-jaren te weinig affectie heeft ontvangen, wordt nu vervuld, overrompeld zelfs met goddelijke affectie. Affectie die zich voortaan ook zal laten voelen naar de mensen ....

Vele, vele jaren later schreef een nog steeds verwonderde pater **Piperon** hierover:

*“Op de dag van zijn wijding leek hij totaal veranderd ... een man die helemaal was vernieuwd, een vriendelijke, minzame en glimlachende subdiaken.*

*Wij stonden verwonderd over die plotselinge verandering, die door enkele dagen retraite en de wijdingsgenade was teweeggebracht.*

**Abbé Chevalier was tot het besef gekomen, dat hij, om goed te kunnen doen, zich op de meest innemende manier moest gedragen, met goedheid, blijdschap en prettige conversatie.** Toen hij dit besluit eenmaal genomen had, voerde hij het uit met de hem eigen sterkte, zonder te mankeren.

*Vanaf dat ogenblik ook groeide zijn invloed.*

*Zelfs degenen die hem eerst wat gemeden hadden, voelden zich nu tot hem aangetrokken wegens zijn aardige en vriendelijke conversatie, die, tot welzijn van zijn luisteraars, tenslotte steeds een wending nam in Gods richting.”*

Op 14 juni 1851 wordt hij priester gewijd. Over **zijn eerste H. Mis** schrijft hij:

*“Op het moment van de consecratie grijpen de verhevenheid van het goddelijk mysterie en de gedachte aan mijn onwaardigheid mij zo aan dat ik in tranen los bars.*

*De priester die mij assisteerde moest mij aanmoedigen om het H. Offer te voltooien.*

*Onvergetelijke dag ....”*

Het was in die tijd de gewoonte dat de jonggewijde priesters enkele jaren '**stage**' deden.

Zo werd Juul op drie jaar tijd in drie verschillende parochies benoemd, als onderpastoor.

Hij liet zich onmiddellijk kenmerken door zijn speciale aandacht voor kinderen, zieken en armen.

**Vijftig jaar later herinnerden mensen zich nog deze jonge onderpastoor!**

En dat na een verblijf van amper één jaar ...! Het wil wat zeggen.

#### 1.4. **Eerst .... Issoudun !**

In 1854 krijgt Juul zijn eerste echte benoeming.

Als hij de brief van de bisschop opent ondergaat hij een schok: hij is **benoemd voor Issoudun!**

Een teken uit de hemel. Hij herinnert zich nog levend de woorden van de president:

*"Waarom niet, eerst, in Issoudun 'missionaris' zijn?" –*

Gespannen consulteert hij het Jaarboek van het bisdom waarin de andere benoemingen van dat jaar vermeld staan. Nieuwe schok: de tweede, nieuwe vicaris voor Issoudun is .... **Emile Maugenest!**

Een van de vroegere club 'Ridders van het H. Hart',

één van de twee waarvan Juul altijd gedacht had: als ik ooit een congregatie sticht,

zou ik graag die als compagnon hebben.

En zie: **nu zijn ze samen benoemd ... voor Issoudun!**

In deze benoeming steekt ook een brok diplomatie.

De president van het seminarie was lid van de bisschopsraad, en bepaalde mee de benoemingen.

Issoudun berokkende sinds lang grote zorgen aan de bisschop.

Het was al lang haast spreekwoordelijk

**dat er in heel Issoudun "slechts één man, één enkele, zijn Pasen hield".**

De pastoor van Issoudun was goed, maar oud. De president van het seminarie, heeft de bisschop kunnen overhalen: stuurt die twee vurige veulens maar op Issoudun af!

Na enkele dagen spreekt Juul met Emile Maugenest over zijn plan.

*"Ik zei hem: Onze ongelukkige eeuw wordt aangetast door twee zieke plekken: **onverschilligheid en zelfzucht**. Er is een **krachtig geneesmiddel** nodig dat voor die beide kwalen gebruikt kan worden.*

*Dat geneesmiddel is te vinden in **het heilig hart van Jezus**, die louter liefde is....*

*Daarom zouden er priesters moeten zijn die willen werken om hem bekend te maken.*

*Ze zouden als naam moeten dragen: **Missionarissen van het heilig hart van Jezus.**"*

*Maugenest is enthousiast; hijzelf ook had in die richting gedacht:*

*"Dat plan leeft ook al lang in mij! Ik ben ter uwer beschikking, **laten we aanstonds beginnen**"*

De goede, oude pastoor Crozat juicht het plan toe. Maar .... hoe dat te realiseren?

Er zijn geen inkomsten om te leven.

Ze besluiten een **novene** te doen tot O.L.Vrouw, om van haar een teken te verkrijgen dat hun plan ... gewild is door God. **De novene zou eindigen op 8 december 1854.**

Op deze dag, waarop in Rome paus Pius IX plechtig het dogma afkondigt van Maria's Onbevleete Ontvangenis, komt na de hoogmis, een man in de sacristie.

Hij is gezonden door een onbekende weldoener

die 20.000 FF schenkt voor de stichting van een werk in de streek van de Berry (waarin Issoudun ligt), bij voorkeur een missionair werk.

"Het teken van Maria...!" roepen beide gelukkige mannen uit; **8-12-1854** wordt sindsdien beschouwd als de **stichting van de nieuwe congregatie** (die op dat moment nog niet bestaat).

De bisschop is onder de indruk, maar ....

*"ik wil eerst zekerheid dat ge ook in de toekomst vaste inkomsten zult hebben; vraagt dus aan de heilige Maagd te willen voltooien wat zij zo goed begonnen is!"*

**Nieuwe retraite**; om Maria ahw onder druk te zetten, gaan ze met haar een **contract** aan:

"1) wij verbinden ons ertoe de naam te dragen van **missionaris van het H. Hart**

en de betekenis van deze naam waar te maken,

2) wij zullen **Maria beschouwen als onze stichteres**

en zullen haar op een bijzonder manier vereren...."

Op het einde van deze retraite deelt pastoor Crozat mee dat een edelmoedige dame hen een jaarlijks inkomen verzekert van 1.000 FF, zolang het nodig is...

Juul Chevalier weer naar de bisschop.

Deze legt de kwestie voor aan zijn raad. Antwoord: negatief!

De bisschop was gewoon de beslissingen van zijn raad in te volgen.

**Deze keer wijkt hij, na vele aarzelingen, van deze gewoonte af, en geeft aan de jonge Chevalier verlof om met zijn nieuw werk te beginnen.**

In het register van het bisdom, op 10-05-1855, kan men lezen:

*"Jules Chevalier is gemachtigd de naam te dragen van Missionaris van het H. Hart en bijgevolg ook zijn functie neer te leggen als onderpastoor".*

**De nieuwe congregatie bestaat nu ook officieel.**

Ze betrekken een klein, armtierig huis; richten een loods in tot kapel ....

**Charles Piperon** meldt zich aan. Vroegere seminariegenoot, lid van "les chevaliers du S.Coeur", en de 'andere gedroomde metgezel'.

Hij zal een heel belangrijke rol gaan spelen in de congregatie, als **de 'volmaakte tweede man'**.  
Altijd op de achtergrond, maar absoluut betrouwbaar en nederig!

Al gauw wordt die heel bescheiden kapel een plaats met grote toeloop, dra is ze te klein.  
Plannen voor een grotere, nieuwe kerk....

Ramp: **Emile Maugenest wordt benoemd tot pastoor van de kathedraal van Bourges!**

Chevalier protesteert en vreest voor een fatale slag.

Maar de bisschop zegt (1857): "**als uw werk van God komt, zal het verlies van één man het niet doen mislukken**"

Een ontmoeting met de (heilige) **pastoor van Ars** beurt onze arme Juul op en voorspelt een grootse toekomst voor zijn stichting, maar ook felle beproevingen ....

Nadat hij van de bisschop verlof heeft gekregen om te beginnen met een vereniging van missionarissen, staat hij nu voor **de moeilijkste opgave: zijn moeder** hiervan op de hoogte brengen, want deze rekende er op haar laatste levensjaren bij hem op de pastorie te kunnen doorbrengen.

Al heel lang zag zij naar dit gelukkig ogenblik uit.

Hij schrijft er zelf over:

*"Ik ging dus naar Richelieu met mijn hart vol emotie, want ik begreep wel, wat er na deze reis zou volgen. Nauwelijks was ik gearriveerd, of mijn moeder vroeg me naar de naam van de parochie waarvoor ik benoemd was! ...' Is het ver van Issoudun?" vroeg ze, 'en ben je blij met die keuze?' – 'Ja moeder, heel blij. Ik blijf in Issoudun, maar **niet meer als onderpastoor en ook niet als pastoor, maar als missionaris**'. Van dat woord 'missionaris' schrok zij. Nu zij al haar dromen in rook zag opgaan, voelde zij haar krachten afnemen en **zij viel in onmacht**. Het bracht me enorm in verlegenheid: ik was bang dat zij het zou besterven. Ik stond doodsangsten uit en kon bijna niet meer ademen van verdriet. Ik riep God te hulp en stelde alles in het werk om de crisis te bezweren. Toen moeder weer bij kennis was gekomen, weende zij bittere tranen; vervolgens zei ze mij alles wat een moederhart maar kan bedenken, om mij van mijn voornemen af te brengen. Acht dagen lang moest ik een ware belegering doorstaan van de kant van mijn familie. Maar **omdat ik van mening was, dat ik aan Gods oproep beantwoordde, bleef ik onwrikbaar vasthouden aan mijn besluit**, evenwel niet zonder veel innerlijke strijd en zielenleed. Enerzijds hoorde ik de welsprekende stem van haar moederliefde, die mij wilde tegenhouden; anderzijds kende ik het Evangeliewoord: 'Hij die zijn vader en moeder meer bemint dan Mij, is Mij niet waardig'. Dit tweevoudig appel was voor mij dus een dubbel martelaarschap. **Het geloof kreeg langzaam de overhand bij mijn moeder, die een edelmoedige godsdienstige vrouw was.**"*

Ik bewonder hier de consequente houding van Jules.  
Eigenlijk moeten we dat allemaal doen: wie priester wordt, religieus, wie huwt!  
Als de juiste prioriteit hier niet gehandhaafd wordt, komen er grote miseries!!

## 2. ZIJN WERK

Pater Chevalier zal, als Stichter, gedurende 47 jaar **Generaal Overste** blijven van een Congregatie die in zijn latere jaren een aanzienlijke ontwikkeling doormaakte. Samen met M.Louse Hartzler zal hij de Congregatie stichten van de **Dochters van O.L.Vrouw vh H.Hart**.

Later probeert hij ook nog een **lekentak** van de grond te krijgen, maar dat mislukt eigenlijk.

Hij bleef gedurende 45 jaar **pastoor** van een ietwat lastige parochie van 12.000 zielen.

Hij was overstelpt met een uitgebreide **correspondentie** (12xdag?).

Daarenboven vond hij toch nog de gelegenheid om verschillende **boeken** te schrijven, die een hoop studie en onderzoek moeten hebben gevraagd...

En dan al die **gebouwen** ....

Hij wilde dat alle MSC die ergens in parochies te werk gesteld waren, hun eigen kamer hadden zodat ze zich in Issoudun thuis zouden voelen. Grote gebouwen dus.

**Wanneer deed hij dit allemaal??**

### 2.1. Zijn Stichtingen

**2.1.1. De stichting van de Missionarissen van het H.Hart** heb ik verteld.

#### 2.1.2. Dochters van O.L.Vrouw vh H.Hart

'Alle goeie dingen bestaan uit 3' zegt een volksgezegde bij ons.

P. Chevalier heeft na 2 te vergeefse pogingen eindelijk iemand gevonden in wie hij vertrouwen had om de vrouwelijke tak binnen zijn Congregatie in goede banen te leiden.

Marie-Louse Hartzler, afkomstig uit Elzas Lotharingen, is gehuwd met een gevangenisdirecteur, waardoor bij elke promotie ook een verhuis hoort.

Ze hebben samen twee zonen.

Maar dan sterft haar man vroegtijdig. Marie-Louise staat nu alleen voor de opvoeding van haar twee zonen. Ze heeft de zorg voor haar ouder wordende moeder en voor haar zieke zus.

Haar twee jongens treden allebei in bij de MSC.

Haar moeder sterft en haar zus geneest onverwacht.

Marie-Louise droomt en verlangt om .... religieuze te worden in Issoudun!

Ze heeft een vurige verering voor het H.Hart van Jezus, en voor O.L.Vrouw vh H.Hart.

In 1881 treedt zij, op 45 jarige leeftijd, binnen in de zieltogende communiteit van de tweede poging.

Wanneer haar postulaat beëindigd is, en zelf het noviciaat nog moet beginnen, benoemt P. Chevalier haar tot overste en novicemeesteres!

Ze sputtert tegen maar ... geeft zich uiteindelijk gewonnen. Gods Wil geschiede!

Tijdens haar 2 jaar durend noviciaat verwelkomt zij 9 postulanten die zij zelf moet begeleiden!

P. Chevalier is biechtvader en lesgever in het religieuze leven en de constituties!

Hij heeft zich niet in M. Louise Hartzler vergist.

Zij wordt zijn trouwe medewerkster en bekwame Algemene Overste van de snel groeiende

Congregatie. Als gevolg van de antiklerikale wetgeving in Frankrijk moeten haast alle zusters uitwijken naar de missies en naar ... België!

Zuster M. Louise sterft in 1908, in het Henegouwse Thuin.



### 2.1.3. Lekentak

In 1864, 10 jaar na de stichting van de MSC, dacht Pater Stichter al over een **tweede en derde tak**.

De tweede tak zouden de Dochters worden.

Met de derde tak had hij een le Kentak op het oog, in navolging van de andere grote Ordes!

Toen reeds blijkt dat P. Chevalier overtuigd was dat **de nieuwe MSC-congregatie**

**deze zending niet zou kunnen volbrengen**

**zonder de actieve medewerking van leken.**

Deze duidelijke en toch wel sterke woorden, stonden in de eerste, door Rome goedgekeurde, eerste Constituties; maar verdwenen er weer na Chevaliers dood.

Pas in onze dagen, tijdens het Generaal Kapittel (1993) kwamen ze weer in onze Constituties, kwamen ze weer aan het licht en tot leven, dank zij een nieuwe "ervaring van de Geest".

Wij in België waren er tijdig bij; wij begonnen er aan in 1989.

**Onze msc-identiteit wordt, zoals gezegd, niet bepaald door wat wij doen, maar door hoe wij iets doen vanuit het hart.**

Vooraf in de eerste geschriften van P. Chevalier is het ondenkbaar, ja zelfs onmogelijk, te spreken over een verandering van de maatschappij

zonder dat daarbij leken zouden berokken worden,

vermits zij immers meer in deze wereld geworteld zijn.

De religieuze priesters, zusters en broeders, hebben een wezenlijke rol te spelen,

P. Stichter benadrukt dit herhaaldelijk, maar wil Christus' zending voortgang vinden,

de dag van vandaag, in alle lagen van de maatschappij, dan is de rol van de leek daarbij

op zijn minst even belangrijk en soms zelfs belangrijker.

Dit is niet alleen waar voor de zending van de grote Kerk als dusdanig,

het is ook waar voor onze congregatie.

Ongelukkigigerwijze, na het herschrijven van de Constituties in 1907, na de dood van P. Chevalier,

krijgt men **de indruk dat de congregatie uitsluitend beschouwd werd**

**als bestaande uit priesters en broeders.**

Als gevolg daarvan konden leken hooguit nog beschouwd worden als 'medewerkers of medewerksters'. Dat gaat dus in tegen de opvatting van de Stichter, voor wie leken een eigen msc-identiteit kunnen hebben, juist als leek, en, met een eigen zending!

P. Chevalier was evenzeer overtuigd dat leken - in de wereld ! - op hun manier, de evangelische volmaaktheid kunnen beleven.

**"Het is toch niet alleen in het huis van een religieuze gemeenschap**

**dat God een mens genadevol weet te bereiken, dat gebeurt ook in de wereld !**

De Geest waait waar hij wil.

In de Chevalierfamilie is er dus plaats voor ieder graad van roeping en van deugd !"

Ondanks het feit dat Jules Chevalier Generale Overste was van een religieuze congregatie

die zich internationaal sterk aan het uitbreiden was,

bleef hij de hele tijd pastoor van een grote parochie.

Hij kon dus uit eigen ervaring weten welke waarde leken voor de gemeenschap kunnen hebben !

Ook bestonden er in zijn tijd alle mogelijke verenigingen zoals wij die nu ook kennen:

basisgemeenschappen, jongerengroepen, huwelijkspastoraal, St. Vincentius à Paulo- genootschappen

enz ... Vandaar dat je soms msc die in een parochie geëngageerd zijn, kunt ontmoeten,

die niet erg enthousiast zijn om met msc-lekengroepen te beginnen,

omdat dit ten nadele zou kunnen zijn van andere parochiale verenigingen.

Pater Stichter schijnt zelf deze moeilijkheid niet gehad te hebben;

**hij zag de leKentak niet als een parochiale groep ... !**

### **Hoe zag Pater Stichter de leKentak concreet?**

- op de eerste plaats als een groep die op een eigen wijze probeert te leven als missionaris van het H. Hart, en op een eigen wijze aan deze roeping gestalte geeft, te weten: de weg van het hart bewandelt: **Hart van God zijn in deze wereld!**
  - de leken moeten in hun familie blijven, daar hun levensopdracht zo goed mogelijk vervullen, hun vrijheid van handelen bewaren, trachten naar een evangelische levenswijze, in verbondenheid met de Heer en door inzet voor medemensen ....
  - er konden verschillende soorten engagementen zijn, verschillende etappes ook: een soort initiële vorming, leden met of zonder engagement, zelfs ook met gelofte!
  - er moesten enkele plaatsen zijn waar men kon samenkomen; maar twee of drie ongehuwden konden ook gaan samenwonen; maar dan zonder zich te moeten gaan beschouwen als een soort religieuzen ....
  - regelmatige samenkomsten van 'alle leden' zijn erg belangrijk om te groeien in een echte familiegeest, als steun voor hun inzet thuis ...
  - de algemene overste van de msc-religieuzen zou terzelfder tijd overste zijn van de leKentak. Maar hij zou ook één van zijn confraters kunnen vragen deze verantwoordelijkheid op zich te nemen.
  - nochtans mocht de leKentak zeker niet bestuurd worden van buiten uit. Men moest in eigen midden een algemene verantwoordelijke kiezen, een plaatselijke verantwoordelijke enz ... Zelf kwam P. Chevalier heel weinig tussen ....
- tenzij met raadgevingen en aanmoedigingen als er problemen waren.

## **3. THEOLOGISCH EN SPIRITUEEL DENKEN**

P. Stichter is niet blijven staan in het theologische kader van zijn seminarievorming.

**Heel zijn leven lang is hij blijven studeren en bidden.**

Heel zijn denken en doen was gefocust op en vanuit één visie: de H. Hart-devotie.

Hoe in het Hart van Jezus te zien is wat God kan doen in een mens die zich helemaal openstelt voor Zijn liefde.

Twee voorbeelden ter illustratie.

### **1. 'Extra ecclesia nulla salus – buiten de Kerk is er geen heil'.**

*Wie niet gedoopt is in de katholieke Kerk kan niet in de hemel komen!*

Tot 40 geleden werd dit 'dogma' nog algemeen verkondigd in de katholieke Kerk.

Ik zelf heb dit nog gestudeerd tijdens mijn theologie.

En dan te horen dat onze Stichter, honderd vijftig jaar geleden, zelf al geëvolueerd was op dit geloofspunt. Hij onderschreef graag wat Pius IX toen ook reeds schreef:

*"Wij mogen geen grenzen stellen aan Gods barmhartigheid.*

*De geschiedenis van elke mens is een wonder van Gods liefde...*

*Het is pijnlijk vast te stellen dat sommige christenen de indruk geven blij te zijn, dat zo weinig mensen zullen gered worden."*

### **2. Van eerherstel naar wederliefde.**

Het aspect eerherstel was een fundamenteel gegeven binnen de H. Hartdevotie.

Alleen een God kon herstellen

wat aan Gods liefde te kort is gegaan door de zonde van de mens.

Jules Chevalier stond ook in deze opvatting open voor een meer mystieke visie, en gebruikte daarbij een terminologie die men herkent in de teksten van ... Vaticanum III! God heeft ons liefgehad met een menselijke hart.

En een levend geloof in Gods liefde is in staat het hart van een mens helemaal om te vormen. Zoals dit trouwens gebeurd is in het leven van P. Chevalier zelf.

P. Stichter zette deze visie zelf ook om in een vurige **pastorale ijver**.

Zo was het geweten dat er in heel Issoudun slechts één man zijn Pasen hield.

**P. Chevalier ging gedurende meerdere weken aan elk huis aankloppen**, met de melding:

*“op die dag zal er een H. Mis zijn, alléén voor de mannen! Kom er naartoe!”*

Hij was ontgoocheld dat er maar ... een honderd mannen kwamen!

En daarbij bedenken dat terzelfder tijd andere mannen buiten stonden te lachen en te spotten ....!

**“Was P. Chevalier in staat de tekens van zijn tijd te lezen?”**

Dat is de titel waaronder Hans Kwakman zijn tweede lezing begon.

Pater Stichter heeft vooral twee kwalen onderkend: egoïsme en onverschilligheid.

Hij heeft ze ook veelvuldig beschreven en ... veroordeeld.

En met hem heel de kerkelijke verkondiging van die tijd.

En weer is hij in deze strenge opvatting niet blijven steken.

Hij had immers al ontdekt, met Augustinus, dat het hart van de mens gemaakt is om lief te hebben.

Als P. Stichter zich zo sterk op de studie toelagde, was dat geen kennis om de kennis.

Maar **een kennis die leidt tot vuriger liefde, en deze liefde leidt dan tot aanbidding**.

## 4. PROFIEL

Enkele citaten van getuigenissen van mensen die P. Chevalier goed hebben gekend.

Eerst van een niet-MSO!

**Abbé J. Belleville**, een diocesane priester van het bisdom Bourges:

*Als wij naar hem kijken in zijn vroege jeugdijaren, dan was hij **een gewoon man, met weinig beloften voor een schitterende toekomst.***

*Zijn eerste leraren stonden over hem in twijfel*

*en niet zonder enige aarzeling werd hij tot de wijdingen toegelaten.*

*Dit was een punt van gelijkenis met de Pastoor van Ars, dat hem wellicht tot eer strekt...*

*Hij houdt niet van lawaai; hij is niet uit op geweld.*

*Maar hij doet geen afstand van zijn rechten; hij gaat rustig op zijn doel af, niets kan hem doen wijken; **hij is op correcte wijze onverzettelijk.***

*Nog een andere kracht staat hem ten dienste: **kalme en bedaarde zelfbeheersing.***

*Wij hebben hem ten prooi gezien aan allerhande moeilijkheden,*

*blootgesteld aan tegenspraak maar nooit verloor hij zijn ziele vrede.*

*Terwijl hij zich volkomen gaf aan de persoon die met hem in gesprek was,*

*leek hij niets anders aan zijn hoofd te hebben dan alleen het onderwerp van die conversatie.*

*Hij was makkelijk te benaderen, vriendelijk voor iedereen.*

**Zijn hele persoon ademde eenvoud;** maar het was de simpelheid van de duif, die - naar het evangeliewoord - verbonden was met de voorzichtigheid van de slang.

**En toch was hij de man die zoveel mensen en dingen in beweging heeft gebracht.**

Zijn leerlingen kwamen van overal, van nabij en van verre, van plattelands-pastorieën en van seminaries; wereld en kerk zonden hem hun daklozen toe. Zoals God zelf nam hij ze allemaal op: zieken, ongeletterden, mensen die niet meetelden; hij verzamelde al deze elementen, schikte ze, bracht ze tot leven en zette ze in voor de verovering van de wereld.

Binnen korte tijd zult ge ze terug vinden in Europa, Amerika, Oceanië...

Niemand zal verwachten, dat zulk een werk gedaan kan worden zonder moeilijkheden of tegenspraak; beproevingen zijn, natuurlijkerwijze gesproken, onvermijdelijk en, bovennatuurlijker wijze gezien, noodzakelijk.

Ook Pater Chevalier is ze op zijn weg tegengekomen. Hij werd er niet door verrast noch ontmoedigd. Hij verloor er zelfs de hem zo eigen sereniteit van ziel en van gelaat niet bij.

**De vervolging zou deze kwestie oplossen** door hen allemaal uit het vaderlijke huis te verjagen en tot ballingschap te veroordelen.

Hij bleef alleen in dit land van Frankrijk, dat, voor ons katholieken, zijn kinderen ofwel verscheurt ofwel verwerpt.

Later werd hij uit zijn huis gezet; hij werd ziek, maar onverstoortbaar als een Romeins Senator in zijn rolstoel weggedragen; deze oude man van 80 jaar werd op straat gegooid.

**Hij was met zijn werk opgegroeid in voorspoed; bij tegenslag speelde hij het klaar het tot voltooiing te brengen.**

Rome waardeerde hem; Pausen hadden eerbied voor hem

En we stellen vertrouwvol **zijn prachtig priesterleven als een voorbeeld ter navolging aan al zijn confraters in het priesterschap**".

Een ander iets dat men als vanzelfsprekend beschouwde en terloops als welbekend vermeld wordt, was **zijn 'niet onder woorden te brengen' glimlach.**

'Hij glimlachte op zo'n aardige manier, dat heel zijn gezicht erbij straalde'.

**'Hij bezat werkelijk de vereiste hoedanigheden om mensen te bevelen en te leiden;** hij wist, hoe hij ze in beweging kon krijgen door zichzelf aan hen te geven; hij wist ze aan zich te binden door de charme van zijn persoon en het lokkende van zijn woorden. En dat alles om ze daardoor te richten op God, want hij had inderdaad een apostelziel'.

**Wat hij verkondigde, bracht hij ook in praktijk.**

Omdat hij de praktijk van de liefde zo goed begreep, wist Pater Chevalier, dat het een 'menselijke' deugd moest zijn en dat ze er bijgevolg aanzienlijk bij won, als ze gekruid was met **humor**.

'De vele dingen die hij te doen had en de zorg die hij aan zijn taken besteedde, verhinderden hem niet om deel te nemen aan de recreaties van de communiteit 's avonds; hij was er altijd.

In het algemeen was hij ernstig en gereserveerd en besteedde niet veel tijd aan de bezoekers in zijn bureau, maar **in de recreatie was hij altijd opgewekt en spraakzaam.**

Zijn grootste plezier bestond erin een grapje uit te halen met zijn confraters en hen op een vriendelijke manier te plagen, vooral degenen die zichzelf leenden voor zijn gewiekste aanvallen en flitsende geestigheid; met hem waren de recreaties altijd amusant en ontspannend.

In zijn werk was hij op een bijzondere wijze begaan met de **armen**.

Hij gaf aan hen edelmoedig weg, ook al wist hij, dat hij bij tijden door hun verzinsels bedrogen werd. Hij was gewoon te zeggen, dat hij liever het risico liep te geven in gevallen die het niet verdienden, dan dat hij zou weigeren in een geval waarin sprake was van echte nood.

**'Pater Stichter had, helaas, vijanden in zijn eigen Congregatie, onder zijn zonen.**

**Pater Hériault** die lange jaren met P. Stichter samenwoonde en zijn parochie-assistent was, schrijft:

Verschillenden van hen waagden het - hetzij uit jaloezie, hetzij uit eerzucht - hem smadelijk aan te klagen bij de Aartsbisschop of zelfs in Rome'.

'Bij de toediening van het Vormsel in 1895 liet Kardinaal Boyer mij op zijn kamer komen en ondervroeg mij meer dan een uur lang over Pater Chevalier en stelde mij de vraag, of ik hem intiem kende. 'Eminentie', zei ik, 'twintig jaar ben ik nu zijn kapelaan geweest, en ik ken hem beter dan iemand anders'.

'Wel, wat denkt u dan over hem?'

'Ik denk', zo luidde mijn antwoord, 'dat hij een heilig man is, nederig, bescheiden, regelvast, liefdevol en met grote toewijding voor aller welzijn'.

'Wat denkt u over zijn zedelijk gedrag?' 'Waarom stelt u mij zo'n vraag, Eminentie?'

'Ik vraag het; geef een juist antwoord'.

'Eminentie, het zou te hopen zijn, dat alle priesters van uw diocees zo integer waren als Pater Chevalier'. 'Dus u hebt niets aan uw Overste te verwijten?'

'Alleen maar één ding, Eminentie, hij is te goed'.

Daarop omarmde zijn Eminentie mij en zei:

'Beste Pater, u bent de enige die mij op deze manier heeft ingelicht.

Een groot aantal hebben hem bij mij aangeklaagd; sommigen hebben zelfs zijn grijze haren bevuild (sic!). Het is schandelijk. Ik geloof u, pater, en ik zal zorgen, dat er recht geschiedt'.

Het jaar daarop kwam zijn opvolger Pater Chevalier opzoeken en zei hem:

'Pater, **niet al uw paters zijn ook uw vrienden**.

Voordat ik Bourges verlaat, breng ik u al de brieven die tegen u aan Mgr. Boyer gezonden zijn.

Ik heb er geen behoefte aan, dat dit dossier in het archief van het Aartsbisdom blijft.

Daarom breng ik ze hier; dan kunt u ze lezen en zien, wat ze u verwijten'.

Zo wist Chevalier dus precies, wie zijn vijanden waren;

hij kende zelfs degenen die schuldig waren aan de onwaardige belasting van zijn zedelijk gedrag.

Onze Lieve Heer heeft hen geoordeeld.

Pater Chevalier heeft dit dossier tot aan zijn dood bewaard... '

**Hij wreekte zich op zijn vijanden door hen met vriendelijkheid en liefde te ontvangen.**

Hij nodigde ze aan tafel uit en trakteerde hen beter dan zijn vrienden.

Ik heb er verschillenden met hem aan tafel zien zitten

die zelfs niet het minste vermoeden hadden, dat hij in het bezit was

van de aanklachten die ze tegen hem bij Kardinaal Boyer hadden ingediend.

Terwijl hij dit beruchte dossier doorlas, zei hij herhaaldelijk:

*'Moge Onze Lieve Heer het hun vergeven'.*

Pater Chevalier was **een sterk man**; in zijn persoonlijk leven werd deze kracht aangewend tot het verwerven van de deugd van zachtmoedigheid.

Maar laat ons niet vergeten, dat het de zachtmoedigheid was van een sterk man;

**zachtmoedigheid is trouwens een sterke-mans-deugd,  
want het is gerichte en gecontroleerde kracht.**

Christus hield niet op zachtmoedig te zijn, toen Hij de geldwisselaars uit de tempel dreef om zijns Vaders eer. Hij schoot niet in zachtmoedigheid te kort, toen Hij de Farizeeën brandmerkte als witgepleisterde graven en als satanskinderen.

Bij het lezen van zijn brieven aan jonge, rebellerende confraters, buiten het verband van tijd en context om, hebben sommigen wel eens gedacht, dat zij een aanduiding zijn van Chevalier's hardheid.

Zulke voorvallen doen geen afbreuk aan Chevalier's charisma van vriendelijkheid.

**Zij illustreren, dat zijn zachtmoedigheid er een was van een sterke man:**

**zacht, vriendelijk, omzichtig in de meeste dingen, maar krachtig tegen rancune en onrecht.**

### **Besluit**

Misschien dat ons laatste getuigenis het best dat van **Pater Maillard** kan zijn, dat werd gegeven in de moeilijke tijd van 1891, en wel voor de Congregatie van de Religieuzen in Rome:

*'Ik kan bevestigen, dat ik tijdens de achttien jaar dat ik het geluk heb lid te zijn van onze Congregatie, wel gedwongen was de ijver en toewijding van onze vereerde Pater Generaal en Stichter te bewonderen; **maar mijn bewondering is in de laatste vijf jaar uitgegroeid tot ware verering, omdat ik in die tijd, door nauwkeurige observering en studie, in staat ben geweest het leven van zelfverloochening en opoffering van onze Pater Generaal te waarderen**'.*

**Pater Chevalier stierf op 21 oktober 1907.**

Zijn dood was 'zacht, kalm en sereen'.

Kracht en sereniteit hadden zijn leven gekenmerkt, hij was ook krachtig en sereen bij zijn sterven.

Pater Meyer die op dat moment Generaal Overste was en bij het sterven aanwezig was, schreef:

*'Zijn dood was heel ontroerend en heel mooi.*

*Bij een sterfbed voelt iemand gewoonlijk een onmetelijk medelijden met zoveel pijn en zwakheid; men voelt de behoefte voor de stervende te zorgen als voor een klein kind.*

**Pater Chevalier, integendeel, leek te sterven in de volle kracht van zijn geloof en van zijn wil.**

*Daar was geen zwakheid, maar een sereniteit en een rust*

*die eerbied afdwongen en die een weldaad waren voor de ziel'.*

## **Pater Chevalier .... en wij!**

- Als we naar P. Stichter kijken, kan ieder van ons Hart van God zijn in deze wereld.
- Dit vraagt geen bijzondere talenten, afkomst of ontwikkeling. Jules was een gewone jongen, arm! Niet super begaafd, niet super intellectueel. Stond heel zijn leven wel open om ... te leren!
- Het enige wat NODIG is, is dat wij ons aangetrokken voelen om, zoals Jezus en Chevalier, te leven vanuit ons hart en niet op de eerste plaats vanuit onze kennis, wetenschap .... Dit laatste is natuurlijk ook nodig, maar de kennis van het hart is veel belangrijker! Wanneer je van iemand houdt, wanneer er wederzijds vertrouwen is, leer je iemand beter kennen dan vanuit psychologische kennis!
- Als we trachten te leven met een open hart, laten we mensen bij ons binnen. Maar kan ook God binnen, kunnen we zijn Liefde ervaren. Dit is de ervaring van het MSC-charisma.
- En die zullen we dan niet voor ons alleen houden; anderen komen dan op de eerste plaats!